

БИЛТЕН

Српске читаонице „Лаза Костић“ у Сомбору [децембар 2023]

Излази повремено | Уређује Уређивачки одбор | Читаоничка 2, 25000 Сомбор | e-mail: srpskacitaonica.so@gmail.com

О Читаоници и њеном здању

Сомборска Српска читаоница је здање са изузетним културно-историјским значајем за Град Сомбор и српски народ у целини, обзиром да је једна од најстаријих културних институција Срба у Србији и свету. Као таква има статус споменика културе. Основана је 24. марта 1845. године, а 2025. године обележава јубилеј 180 година од оснивања. Изграђена је 1882. године средствима читаоничким, добровољним прилозима Сомборских Срба и позајмицом новца од тадашње Сомборске Српске црквене општине. Читаонички дом је освештен на Св. Андреја првозваног, њеног патрона, 13. децембра, 1882. године.

На рестаурационој скупштини 1901. године за председника читаонице изабран је Лаза Костић. Године 1908. у штампарији Миливоја Бикара, у Сомбору штампан је УСТАВ СОМБОРСКЕ СРПСКЕ ЧИТАОНИЦЕ. Дугогодишњи председник, широм целог Српства славом увенчани песник-великан, велики дух и редак геније Др Лаза Костић се 9. децембра 1910. у вечност преселио. На главној скупштини о Св. Андреји првозваном одлучено је да читаоница годину дана жали за својим председником и да се за то време не попуњује упражњено председничко место.

У просторијама Српске читаонице изложен је двадесет и један (21) портрет познатих личности које су у различитим временским периодима и на различите начине допринели културном, просве-

тном, духовном... развоју Српског народа. Све портрете осликао је и даровао читаоници сликар Сава Стојков, њен почасни председник.

Читаоница којој је одузето и враћено име (епилог), у другој обновљеној, држави, која се назвала Федеративна Народна Република Југославија, Српској читаоници у Сомбору одузет је први део њеног имена. Уместо Српска читаоница, како се дугих 112 година звала и именом својим сведочила где јој је корен, од 1957. године зваће се Читаоница „Лаза Костић“.

Данас се читаоница у Сомбору поново зове СРПСКА ЧИТАОНИЦА „Лаза Костић“, чији су програми како тада тако и сада везани за чување образовног, културног и духовног идентитета Српског народа, неговање трдиције, обичаја, језика и ћириличног писма.

Добитници Повеље

за велики допринос обнови Читаоничког дома

- Покрајинска влада
- Град Сомбор
- Покрајински Секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама
- Покрајински завод за заштиту споменика културе

Добитници Захвалнице

за лично ангажовање на обнови Читаоничког дома

- Игор Мировић
- Антонио Ратковић
- Драгана Милошевић
- Саша Мартиновић
- Јелена Филиповић

Обнова Читаоничког дома

Радовима на реконструкцији фасаде објекта Српске читаонице „Лаза Костић“, предвиђена је санација фасаде објекта, замена столарије и инсталација декоративне расвете.

Уговор је закључен између наручиоца - Покрајинског завода за заштиту споменика културе, Петроварадин и Групе понуђача:

1. Сомборелектро доо Сомбор (носилац посла),
2. Гранит-лијешће доо Сремска Митровица и
3. Премијус доо Београд.

Средства су обезбедили Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама АП Војводине и Град Сомбор. Вредност уговора је 29.641.055,50 динара без ПДВ-а, односно укупно 35.569.266,60 динара са ПДВ-ом.

Радови на реконструкцији су започели 7. јула 2023. године, а завршавају се у току децембра 2023.

Свечана академија поводом завршетка радова на згради Читаоничког дома одржаће се у четвртак, 7. децембра 2023. у просторијама Читаонице

11:30 - Отварање изложбе слика Здравка Боројевића (Ликовна група 76);

12:00 - Почетак свечане академије, у оквиру које ће бити додељене признања Читаонице (Повеље и Захвалнице) организацијама и појединцима.